

Forhandlinger
ved
Lolland-Falsters Forstmandsforenings Møde

d. 2den Oktbr. 1871.

Forhandlingerne begyndte med Spørgsmaalet:

1) „Paa hvilken Maade anlægges man billigst og hensigtsmæssigst Planteskoler, hvorved man opnaaer de bedste og kraftigste Planter med godt udviklede Trævlerødder?“, og indleedes af:

Skovriber Element. At gode og tilstrækkelige Planteskoler i Forhold til Skovarealets Størrelse ere uundværlige i et velordnet Skovbrug, antager jeg, at d'Her. ville indrømme mig; thi hvorledes skulde t. Ex. de aabne Pladser, der næsten altid findes i Opvæarten efter en Besaanings- og Afdrivningshugst, vel behandles, naar man ikke havde gode, skolede Planter at tilplante dem med, for saa hurtig som mulig at faa den unge Bevogning ensartet? At afvente et nyt Oldenaar for at kunne besaa disse Pladser er høist urigtigt, eftersom den gamle Bevogning i Reglen vil være saa lyshugget, at Græs og Ukrud meget snart vil vrimle frem og afgive et godt Opholdssted for Musene, der dels ville bortføre det udsaaede eller nedfaldne Frø, dels afgrave de unge Planter. Da man altid let, selv uden Planteskolers Hjælp, vil kunne skaffe sig Planter af Aist, El og Birk, kunde man ganske vist hurtig faa de aabne Pladser dækkede med disse Planterarter, men dette maa dog nærmest betragtes som et Nødanter og altsaa som mindre heldigt. At tage Planterne i den unge Opvæxt, lader sig vel gjøre, naar de findes i rigelig Mængde, men da saadanne Planter staa tilbage for de skolede med Hensyn til Rodudviklingen, vore de selvfølgelig heller ikke saa hurtig som disse. Ved at have fine Planteskoler i Orden

har man ogsaa den Fordel, at det ikke er nødvendigt at afvente et Udenaar, naar man vil stille en Besaainingshugst, da man altid uden stor Befosning kan underplante en lys Hugst med 3-aarige, skolede Planter ved Hjælp af den lille Plantespade. At faa tilstrækkelig Uden til Udsaaing i Planteskolen vil sjældent falde vanskeligt, da der i Almindelighed findes nogle Bøge, der hvert Aar bære Frø, og selv om dette ikke var Tilfældet, kan man altid i større Bøgeskove finde en tilstrækkelig Mængde af 1 og 2-aarige Planter til Udprøvelse i Planteskolen.

Efter nu at have udtalt mine Grunde til Forsvar for Planteskolerne, vil jeg dernæst høre mig om disses Anlæg.

En Planteskole bør aldrig anlægges paa Agerjord eller paa Steder, hvor der tidligere er dyrket Korn, da der her altid findes en Mængde Larver og Orme, der ville beskadige de unge Planter's Rødder; ligeledes bør ingen Planteskole anlægges saaledes ved en Skov, at denne giver Læ mod Nord, Øst og Vest, medens Solen kan have uhindret Udgang fra Sydsiden; thi derved bliver Pladsen som et Drivhus, i hvilket Plantelivet bliver vakt saa tidligt om Foraaret, at Nattefrossen i Særdeleshed her vil vise sine skadelige Virkninger. I en tør Sommer vil Solen ogsaa virke for stærkt paa en saadan Planteskole og let affvide de Planter, som Nattefrossen har skaanet. Som den heldigste Plads for en Planteskole betragter jeg Nordtiden af en Skov eller ogsaa et Sted inde i Skoven; thi ved en saadan Beliggenhed opnaaes, at Kladden opløses senere om Foraaret, og at som Følge heraf Nattefrossens skadelige Indflydelse formindskes, ligesom ogsaa Planterne blive mindre udsatte for Dødfrysning. Ved det Læ, som Skoven yder Planteskolen, formindskes ogsaa Solens udtørrende Virkning, hvorved Planterne opnaa en mere jævn Tilvæxt hele Sommeren igjennem. Et højtliggende Terrain, ej for nær ved sumpige Steder og helst bevoxet med Hæssel, anseer jeg for det heldigste. Hæsselen bliver da tidligt om Foraaret ryddet, og Pladsen brættet og pløjet 4 à 5 Gange om Sommeren og aldrig behandlet med Spaden. Om Efteraaret graves en Grøft om Pladsen, og af den oplastede Jord dannes en Vold udenfor Grøften, der naturligvis maa have et Udlob for at bortføre Fugtigheden, og ovenpaa Volden sættes et Risgjærde for at udelukke Vildtet. Næste Foraar pløjes Pladsen igjen og harves derpaa godt, hvorpaa Bedene affættes og affubses med en Rive, forinden Planterne blive udprøvede. Skal der udsaaes Naaletræfrø, anseer jeg det for heldigt at behandle Jorden sidste Gang med Spaden, for derved yderligere at findele den. Mine Planteskoler kulegraver jeg aldrig, fordi det er temmelig dyrt, og fordi man graver den gode Muldjord ned og faaar

den døde og raa Jord op; desuden ville Planterødderne i den løse Jord vedblive at vøge nedad, hvilket vil stade Højdeværten, samtidig med at det ved Optagningen vil gjøre det vanskeligt at erholde Planterne med et tilstrækkeligt Antal Trævlerødder. Benytter man endvidere Planter fra kulegravet Jord, vil man fordyre Plantningen ved de større Huller, som de lange Rødder ville udkræve. Den bedste Rodudvikling faaer man paa det Stykke Jord, hvor der findes 6—8 Tommer Muld med fast Lerunderlag, som vil hindre Planternes Rødder i at gaa i Dybden og tvinge dem til at udbrede sig i Overfladen.

Saaer man Bøgeolden i Planteskoler, bør man ompritle Planterne i 1 eller senest 2 Aars Alderen og samtidig afpubse Pæleroden; thi derved erholde Bøgene udmærkede Trævlerødder og mislykkes sjældent ved den senere Udplantning. Jeg trækker altid Aarsplanter op i Skoven, umiddelbart efterat Frosten er gaaet af Jorden, og det fordi Jordbunden paa denne Tid er saa blød, at man kan trække Planterne op uden at beskadige Trævlerødderne, hvilket ikke kan lade sig gjøre senere hen, medmindre man da vil benytte Spaden til Hjælp. Man bør aldrig anlægge kostbare Planteskoler, der ere beregnede paa at benyttes i lang Tid; thi i disse vil man i Almindelighed erholde svage Planter, medmindre man stadig tilfører dem god, frisk Jord, hvad der nemt kan koste mere end at anlægge nye Planteskoler. Hver 3die Gang vælger jeg med de forskellige Plantearter og benytter endvidere aldrig mine Planteskoler i mere end 8 à 10 Aar. En hyppig Lugning er altid den letteste og billigste, eftersom der altid bliver mindre Ufrud at borttage. Ufrudet lægger jeg paa Gangene for at raadne, og efter den sidste Lugning om Efteraaret nedgraves det i disse. Hver Gang Planterne optages, bliver Jorden atter braktet med Plov om Sommeren, og Bedene anlægges paany næste Foraar, dog med den Forskjel at hvor der før var Bed, bliver der nu Gang og omvendt, hvorved det nedgravede Ufrud kommer til at virke som Gødning for Planterne.

Stovrider Bornebusch. Paa hvilken Maade skal man bedst faa Jorden porøs, naar der ikke kulegraves?

Clement. Anlægger man blot sine Planteskoler, hvor der har staaet en god Hæselbevooring, vil Jordbunden ved den foreslaaede Behandling vise sig tilstrækkelig porøs.

Stovrider Schleppegrell. Kulegravning kan ikke ubetinget erklæres unødvendig, selv ikke naar der er Tale om at anlægge Planteskoler paa den billigste Maade. Det er de lokale Forhold (om f. Ex. Anlægget steer paa fri Land eller i Skoven) og Jordens Beskaffenhed, som bør være det bestemmende for,

om Bearbejdningen skal foretages i 1 eller 2 Spademaal's Dybde. Da den væsentligste Nytte ved Kulegravningen i Reglen bestaaer i den større Porøsitet, som frembringes ved denne, vil det vistnok ialtsald paa vore Jorder i de fleste Tilfælde ikke alene være tilstrækkeligt, men ogsaa det rigtigste at lade ved Dybdebearbejdningen den gode Jord forblive øverst og det raa Underlag nederst. Ved dernæst at benytte Planterne allerede i 3 Aars Alderen, vil man tilbøielig forhindre, at Trævlerødderne i den rigolgravede Jord udvikle sig i en altfor stor, for Optagningen og den efterfølgende Plantning uheldig Dybde. Mine bedste Planteskoler ere alle anlagte paa højtliggende Lavstovsarealer, hvor Jorden ikke har indeholdt tørveagtige Bestanddele, og her har Kulegravningen været aldeles unødvendig; men derimod har den vist sig særdeles gavnlig i de Planteskoler, der ere anlagte paa Agerjord, idet den her ikke alene har bevirket en frodigere Udvikling hos Planterne, men tillige tilbøielig forhindret Larvernes skadelige Indfyndelse. Ligesom den ærede Indleder anseer ogsaa jeg det for rigtigst kun at have ambulante Planteskoler, som i Reglen vel tør bibeholdes i ca. 10 Aar; thi foruden den Fordel, at Planterne i disse have en frodigere Væxt end i de blivende Planteskoler, vil man endvidere opnaa, at man langt sjældnere bliver besværet af Insekternes Ødelæggelse. Ogsaa i Planteskolerne vil man sikkert med Fordel kunne indføre Affordarbejdet i et større Omfang, end det i Almindelighed er Tilfældet. Hos mig bliver saaledes Lugningen udført paa Afford for hele Sommeren, hvorved der da opnaaes, at Arbejderne erholde langt større Interesse for en bedre og hyppigere Lugning. Hvor Forholdene ere gunstige, giver jeg $1\frac{1}{2}$ β pr. $\square$ Fv. for hele Sommeren, men hvor der findes Kvikrod og andet besværligt Ufrud, giver jeg fra 2 og indtil $3\frac{1}{2}$ β pr. $\square$ Fv. Al Gravning laaber jeg ligeledes udføre paa Afford og giver for at grave i et Spademaal's Dybde og derefter at rive Jorden $1\frac{1}{2}$ —2 β pr. $\square$ Fv. og for Kulegravning i 18—20 Tommers Dybde 4 β pr. $\square$ Fv. Det kunde interessere mig at vide, om Indlederen har Erfaringer med Hensyn til Indplantning af helt unge Bøge, der endnu ere i Besiddelse af Frøbladene? Forjøg, som jeg har foretaget i denne Retning, have viist sig særdeles gunstige. Udviklingen hos disse har endogsaa været betydelig stærkere, end hos de Bøge, der ere fremkomne af Frø, udsaaet i Planteskolen og derefter omprøvede i et Aars Alderen. Hos mig har det viist sig, at alt det Frø, som man selv kan indsamle, i Reglen er mere spiredygtigt end det, man erholder hos Frøhandlerne, navnlig vil jeg som Ex. anføre Hvidellefrøet. Skulde dette ikke ligge i Maaden, paa hvilken Frøet opbevares? — thi det taaler næppe

at ligge paa for tørre Steder og maa helst saaes strax om Efteraaret. — Dernæst vil jeg gjerne høre udtalt om paa hvilken Maade, man mener bedst at kunne opbevare Bærrene af Hvidtjørn, der efter min Formening bør findes i enhver Skovbrugers Planteskole, for ved Tjørnens Salg at kunne formindste de Udgifter, der ere forbundne med denne. Jeg har stadig brugt at lægge Bærrene i Kuler i det første Aar, for derved at spare Plads og Lugning. Jeg veed imidlertid, at der er dem, der ere imod denne Fremgangsmaade, vel nærmest af Hensyn til Musene.

Skovrider Dvade. Ifølge min Erfaring bør Hvidtjørnebærrene saaes strax; thi ved at lægge disse i Kuler mister man nemt altfor mange.

Element. Det kan sikkert fremme Tilvæksten hos de unge Bøge, at man tager disse ind fra Skoven, allerede medens de endnu have Frøbladene, men desuagtet foretrækker jeg dog at indplante de 1-aarige, fordi jeg anseer det for sikrere at faa disse til at gro, eftersom de førstnævnte, zarte Planter lide meget ved Transporten, navnlig naar de maa tages i en lidt større Afstand fra Planteskolen. Ellefrøet bør altid saaes om Efteraaret, og inden Saaningen maa Bedene altid klappes fast til. Hvidtjørnebærrene har jeg opbevaret baade i Vand og i Kuler, men jeg anseer den sidste Fremgangsmaade for den bedste. Kulerne maa helst graves i Ler, og jo tættere Bærrene kunne sammentrampes i disse desto bedre; thi det gjælder om at fremfalde en Gjæring, hvorved Stenenes Forraadnelse kan befordres. Bærrene bør forblive liggende i Kulerne i 18 Maanedere.

Skovrider Bjørn. I Efteraaret for 2 Aar siden fik jeg et Par Stk. Hvidtjørnebær, som ved en Fejltagelse bleve liggende i et Udbus Vinteren over. Da de fandtes, vare de i en forraadnet Tilstand. De kuledes ned, bleve saae i afvigte Foraar og kom fortrinligt op.

Skovrider Kann. Jeg samler selv Ellefrøet, fordi det, man selv indsamler, er det bedste. Frøet bredsaar jeg om Foraaret, efterat jeg først har klappet Bedet fast og dernæst revet det ganske let. Jeg sørger for en stærk Beshyning og vander hver Dag, indtil Frøet har spiret.

Bornebusch. Indplantningen af de unge Bøge med Frøbladene paa kan jeg kun betragte som et smukt Experiment, der ikke kan have nogen Betydning for Skovbruget.

Skovrider E. Schrøder. Efter de af mig foretagne Forsøg maa jeg afgjort anse denne Indplantning for heldig, hvor man kan tage Planterne i Nærheden; og jeg mener, at den meget godt kan have praktisk Betydning. De Planter, jeg paa saadan Maade har opelsket, havde langt Fortrinet i Kraft og

Stjønhed for Planter fra samme Oldenaar, der vare omprillede etaarige. Aarsagen hertil ligger vistnok især deri, at den bløde Plante mister Bæleroden ved Optagningen og tidlig danner 3 à 4 meget kraftige Siderødder. Hvad Ellefrøets Behandling angaaer, da er jeg fuldkommen enig med Skovrider Kann, idet jeg navnlig stoler meget lidt paa Frøhandlernes Forsyning hermed, men ligesom jeg nødvendig vil undvære Rødbellen af vort Skovbrug, ligesaa vist troer jeg at kunne udtale mig bestemt imod den stærke Anvendelse af Hvidellen, der i Virkeligheden ikke er stort bedre end et Skovutrud, slet til Ræ og slettere end næsten alt andet Træ til Brænde og Savntræ. Den kan, efter min Mening, kun hævde sin Plads, hvor saa godt som intet andet kan voxe.

Schleppegrell. Ved at benytte Indplantning af de smaa Bøge med Frøbladene sparer man Udgifterne ved Frøets Indsamling og erholder i kortere Tid end ellers stærkt udviklede Planter. Værten fremmes rimeligvis foruden af den af Skovr. Schröder fremførte Aarsag tillige derved, at de unge Planter i den første Tid kunne drage Næring af deres tykke, tjøbede Frøblade. Imidlertid skal jeg dog villig indrømme, at mange tage Stæde paa den fine Bark ved Optrækningen, som derfor maa foretages med den største Forsigtighed. Som Brænde er Hvidellens Ved vistnok ikke saa daarligt, som Skovr. Schröder antager, og hvor det nogenlunde kan affættes, kan Hvidellen sikkert ofte med Fordel benyttes som Ammetræ. Da denne Træart forøvrigt er bleven benyttet som en daarlig Støbtørtræder for Rødbellen, vil jeg gjerne høre udtalt, om man ikke i sin Uengstelse for, at Rødbellen ikke længere skulde kunne gro hos os, tidt er gaaet altfor vidt? Det forekommer mig, at fordi Rødbellen ofte er forsvundet formedelsi den stærke Afgravning, følger ingenlunde deraf, at vi ikke skulde kunne opelske den fra Frø paa de for den endog temmelig tørre Lokaliteter.

Skovrider Rosenstand anfører dernæst flere Exempler paa, hvorledes store Røbellekulturer ere gaaede ud i 18 og 20 Aars Alderen, uagtet Fugtighedsforholdene have været ens hele Tiden, og han mener derfor med Flere, at Røbellen's Tid er forbi.

Skovrider Ovade meddeler, at han i Bøgestoven har meget smukke Røbelle i 30—40 Aars Alderen og med 12—14" i Diameter, men som nu destoværre begynde at gaa ud. Han anseer det dog som en Mulighed, at de saae Elle kunne staa dem bedre, hvilken Anskuelse ubetinget deles af Skovrider E. Schröder.

2) „Hvilken Indflydelse kan man vente, at en i den yngre Alder foretaget Afgrening vil kunne have

paa Skovens Fremtid og paa hvilken Maade bør den helst udføres?" Dette Spørgsmaal indlebedes af:

Skovrider Ovade. Mine Herrer! Vi leve paa en Tid, da der jævnlig hntes om, at Skovtvangen bør hæves, at Skovens Behandling og Eksistens bør bero paa Ejerens Godt-befindende, alene fordi et saadant Vaand paa Ejendomsbesidderen ikke er tidssvarende, men stridende mod vor frie Forfatning. Skulde derfor Frdn. af 27de Septbr. 1805, hvilken vi tildels have at takke for vore smukke Skove, blive hævet, da vilde de sørgeligste Følger næppe udeblive, og mangen god Skov vilde forsvinde for at give Ejeren en øjeblikkelig Indtægt og muligen ogsaa et godt Stykke Agerjord, men for Danmark, der af sit hele Fladeindhold kun har 4 pCt. bevoxet med Skov, vilde det hverken i materiel, æsthetisk eller klimatisk Henseende være ønskeligt, at dets Skovareal skulde blive endnu mindre af Omfang; og hvilken Forstmand, som elsker sit Fag, vil med Ligegyldighed kunne være Vidne til et saadant Drama? Det forekommer mig derfor at være vor Pligt i den Henseende ved alle lovlige Midler at modarbejde denne vore unge Frihedshelte og Skovjenders vilde Ide, og dette vil efter min Formening bedst kunne ske ved af yderste Evne at hævede Skovenes Værd ligeoverfor Agerbruget, eller med andre Ord, vise de Ukyndige, at en velbehandlet Skov under ensartede Jordbunds-Forhold kan give et ligesaa stort Netto-Proveny pr. Td. Land, som et rationelt Agerbrug. Men for at kunne se os istand dertil, maa vi benytte enhver Lejlighed og ethvert Mittel til at astringe Skovbunden det størst mulige Udbytte.

Et af de Midler, som staaer til vor Raadighed, er efter min Formening: Afgrening af de dominerende Stammer i Ungskovene og særlig i Ege- og Naaletræbestandene. En vis Vicomte de Courval i Frankrig har med en usfortrøden Iver dreven denne Industri i over 40 Aar paa sit eget Gods og derved opnaaet forbausende Resultater, og en Overførster Sçhts i Fyrstendømmet Salm-Horrmarsch har i sin „Pflege der Eiche“ paavist, hvorledes ogsaa han med Held har anvendt den Courvalste Methode, navnlig ved Egens Opelstning.

Min Erfaring strækker sig vel ikke vidt i den Henseende, men det synes mig dog klart, at den af fornævnte Mand beskrevne Afgrenings Methode maa kunne ansees for hensigtsmæssig ogsaa under vore Forhold og især for Ege- og Naaletræerne.

Egen maa som bekjendt stilles meget lys for at kunne erholde en tegleformig Stamme og tilsvarende Krone; derved fremkommer i Reglen mange overslødige Grene, som tilbageholde Træets Højdevæxt og Underskovens Frodighed; naar derimod en Del af disse

borttages Tid efter Anden (thi for mange ad Gangen vil fremfalde Vandris), og Saarene overstryges med Koltjære, ville disse snart blive overgroede, og Stammen som derved bliver meget glat, saa en højere Værdi; naar hertil kommer, at Træet nødvendigvis maa voxe frodigere, ligesom ogsaa at Understoven erholder bedre Udviklingsbævrer, vil Afgreningsens Nytte ej kunne synes tvivlsom. I Mellemstove, hvor Understovsveddet kan afsættes til gode Priser, maa det især være meget fordelagtigt at foretage en saadan Afgrening hver Gang Understoven afdrives. Arbejdet maa for de større Grenes Vedkommende helst ske ved Sav, medens de mindre bedre kunne aftages ved Hjælp af en skarp Øxe, fordi disse Saar, for saa hastig som mulig at blive overgroede, kræve mere Glæthed end hine. Endvidere maa Grenene affjæres lodret, og saa nær ved Stammen som mulig.

Med Hensyn til Naaletræerne, da stille Forholdene sig noget anderledes, idet det næppe vil være tilraadeligt at affjære grønne Grene, fordi derved vilde foranlediges en Hærgningsstrømning, som vilde efterlade skadelige Følger for Stammen (hvilket Lyfferne imidlertid ej synes at ændse). Man bør derfor indskrænke Afgreningen til de tørre Grene, men alene dette vil have en gavnlig Indflydelse paa Stammen, da Sporene af de afstkaarne Grene snart ville udslettes, hvorved denne bliver fuldkommen glat og følgelig ved Afdrivningen afgiver en langt værdifuldere Blok til Brædder og Lømmer. Dette Arbejde har jeg tænkt mig udført saaledes: Naar Bestanden er omtrent 25 Aar gammel, udsøges paa hver Td. Land omtrent 200 Stykker af de smukkeste og kraftigste Stammer; disse renses hvert 5te Aar for alle da tørblevne Grene, hvilke med Sav affjæres saa nær Stammen som mulig, dog uden at Stammens Bark derved beskadiges, og vedbliver man dermed indtil nogle Aar før Afdrivningen. Den „Allerste Flygelsåge“ maa være den mest hensigtsmæssige at bruge dertil. Afgreningen vil desuden foranledige, at man tør tage en større Udluftnings Måske, medens man under sædvanlige Forhold gjerne holder Bestanden noget sluttet, for derved at befordre Grenenes naturlige Affalden, og følgelig medføre en større og tidligere Pengeindtægt.

Hvad derimod Udgifterne ved disse Afgrenings Arbejder angaaer, da fordrifter jeg mig ikke til at opstille nogen Beregning, men antager dog, at de ej ville blive saa betydelige, at vi derved skulde lade os afstrække fra at iværksætte et især for Skovens Fremtid saa nyttigt Foretagende.

Schleppegrell. Den foreslaaede Afgreningsmethode forekommer mig uanvendelig i vore Skove, og det saavel for Naaletræernes som for Egens Vedkommende. Med Hensyn til de

Førstnævnte, da behøver jeg vistnok kun at fremhæve den Omstændighed, at vi her hos os hovedsagelig ere henviste til at frembringe de mindre Sortimentter, for hvis Skyld Afgreningen umulig kan betale sig, og hvad Egene angaaer, da have disse endnu en saa ringe Værdi, at vi næppe endnu tør anvende yderligere Udgifter paa dem. Muligvis kunne dog Forholdene forandre sig, og Egens Betydning som Gavntæ bliive lige saa stor hos os, som den er i Frankrig, men indtil dette indtræder, gaaer det næppe an at tænke paa den omtalte Afgrening. Anderledes stiller Sagen sig, naar det ikke er i Skovene, vi ville benytte denne Fremgangsmaade, men derimod i Have- og Parkanlæg til at forsfjonne Træerne ved at borttage Grenene eller standse de i Stammen begyndende Sygdomme i deres Udvikling. Vicomte de Courval benyttede følgende Fremgangsmaade: Naar et Sted paa Egen f. Ex. ved en halvt udgaaet Gren viste sig angrebet af Raad eller anden Sygdom, blev først Grenen, som af Indlederen meddelt, astataget ved et skarpt og glat Snit, hvorved fremfor alt iagttoget, at Barken paa Stammen forblev aldeles ubeskadiget. Dernæst borthuggedes med en skarp Mejsel alt det angrebne Træ i Stammen, og det frembragte Hul udfyldtes med et nøjagtigt afskættet Stykke friskt Træ, eller hvad bedre er, med Cement. Naar saa dette var udført, blev den udvendige Flade, der maatte være aldeles glat, overstrøget med Stenkulstjære, hvorefter Træets Bark lidt efter lidt skjød sig frem og efter nogle Aars Forløb aldeles dækkede det tidligere aabne Sted. Imellem Barken og det udfyldte Hul dannede Vedcellerne sig atter, og Arringene viste sig fra nu af her som paa den øvrige Del af Træet. I Vestre-Noder, en af Grevfabet Knuthenborgs Skove, blev der i Aaret 1812 udvist en Mængde Ege til Marinens Brug. De fleste af disse, der i Brytshøjde vare plettede med Dren og derpaa forsynede med Marinens Mærke og Aars-tallet 1812, forbleve imidlertid staaende og først i de seneste Aar er deres endelige Dødsdom affagt. Forud for Fældningen, der foretoges omkring Aaret 1867, var der Intet at opdage, som kunde tyde paa en tidligere Udvisning, men da Oprøbetningen skulde foregaa, og Egene tildannes som Skibstømmer, fandtes ved Slingørens Hjælp Marinens omtrent 55 Aars gamle Mærker (3—5) Tommer inde i Træerne og aldeles tydelig bevarede. De Saar, som med et skarpt Hug for mange Aar siden vare tilføjede disse Ege, vare altsaa hurtigt blevne lægte, og ny Bark og nye Arringe havde lejet sig ovenpaa disse. Jeg anfører dette, for derved at vise, hvor tilbøjelig Egen er til at lade sin Bark og sine Arringe løbe over aabne Saar, der dog maa være aldeles friske og ikke hidrøre fra Syg-

domme, som ved deres stadige Omfiggriben kunne hindre denne Reproduktion. Som en lille Mærkelighed, der dog ikke vedrører den foreliggende Sag, vil jeg endnu kun tilføje, at der i de Dele af Egenses Arringe, som stødte umiddelbart op til de gamle Mærker, og som vare dannede forud for Aaret 1812, fandtes en Mængde Insekt- og Larvegange, hvorimod der i hele det øvrige Træ ikke viste sig Spor af saadanne. I Aaret 1812 maa der altsaa paa de for Bark blottede Steder have været et Angreb af Insekter, som derpaa efter kort Tids Forløb ere omkomne i Egens Safter.

Dvade. Hvor der findes Mellemkov med en god Hasselunderkov, vil Afgreningen ubetinget være gunstig for Underkovens frodige Udvikling, og den bør derfor foretages paa de Steder, hvor man for Hasselen kan erholde en let og god Affætning.

Schleppegrell. Skal Afgreningen foretages af Hensyn til Underkoven, da maa den sikkert for at erholde virkelig Betydning udføres saa stærkt, at den bliver uheldig for Egens Udvikling. Forøvrigt maa det da heller ikke forglemmes, at Sidstævnte ere saa stærkt lysgivende Træer, at de kun i meget ringe Grad virke hæmmende for Hasselens Væxt.

C. Schrøder frygter for, at Afgreningen vil bevirke skjulte Fejl hos Egene og derved gjøre dem usiktede til saadan Anvendelse, som ellers gjør dem værdifuldere end alt andet dansk Skovtræ. Stikplantar af vore yngre Ege ere allerede begyndte at komme i Miscredit, fordi man antager, at de lettere angribes af Svamp. Det gjælder om at bevare Forbrugernes Tillid til den Vare, man producerer.

Clement. I en Egebevogning paa 120 Tdr. Land fandtes der ikke et eneste Træ uden Fejl, fordi Egene i sin Tid vare afgrenede til Fordel for Dyrene.

Rosenstands Spørgsmaal, om ikke Egene ved Brahetrollebog ere afgrenede og saaledes kunne afgive Bidrag til den foreliggende Sag, besvaredes benægtende.

3) Skovrider Clement fremkom dernæst med: „Nogle Dplysninger om Ege- og Bøge-Tilvæxten i en Del Kulturer, der ere anlagte og behandlede paa forskjellig Maade.“

I Efteraaret 1842 udsaaede jeg paa forskjellig Maade i Kjarstrups og Bremervolds Skove ikke mindre end 510 Tdr. Agern. Da jeg antager, at det vil interessere d'hr. at erholde Underretning om disse Kulturers Anlæg, senere Behandling og Tilvæxtforhold, vil jeg tillade mig at fremkomme med efterfølgende Dplysninger.

Først maa jeg forudstikke følgende Bemærkninger: a) Over-

alt, hvor Saaning er foretaget, har Jordbunden været temmelig ens, nemlig 6—8 Tommers Muld med Verunderlag. b) Stammerne ere maalte i September 1871, og Omkredsen er taget i en Højde af 2 Fod over Jorden.

Nr. 1. En Plaine paa ca. 3 Tdr. Land, blev i Foraaret 1842 pløjet og besaaet med Hør, og efter Hørens Ruffning blev Pladsen atter pløjet. I de første Dage i Novbr. gjentoges Pløjningen, og Pladsen blev besaaet med Agern. I de 28 Aar, som Egene have groet, er Gjennemhugningen foretaget 9 Gange, og de 6 sidste Gange er Barken benyttet.

Middelstammerne i denne Egebevooring maale 32 Fods Højde og 19 Tommer i Omkreds. En af de tykkeste Stammer maaler endogfaa 28 Tommer i Omkreds.

Nr. 2. En Plaine paa ca. 6 Tdr. Land blev ligeledes besaaet med Hør samme Foraar, og Jorden blev behandlet paa samme Maade som Nr. 1, men her er Gjennemhugningen kun foretaget 5 Gange, og Barken benyttet de 2 sidste Gange. Højden er 28 $\frac{1}{2}$ Fod og Omkredsen 16 Tommer.

Det fremgaaer af disse 2 Kulturer, at en let og hyppig gjentagen Gjennemhugning giver de smukkeste Skove og den stærkeste Tilvært.

Nr. 3. Agern udsaaet i Kvadrater under en gammel Ege- og Aonbøgebevooring, ligeledes i Foraaret 1842. Gjennemhugningen er foretaget 6 Gange, Barken benyttet 3 Gange, Højden 28 Fod og Omkredsen 15 Tommer. Den gamle Bevooring var afbrevet 8 Aar efter Lyshugsten.

Nr. 4. Agern nedhakked med Bredhakke under den samme Ege- og Aonbøgebevooring, foretaget samme Efteraar, og Afdrivningen ligeledes foretaget 8 Aar efter Lyshugsten. Her er gjennemhugget 4 Gange, og Barken benyttet en Gang. Højden 26 Fod og Omkredsen 11 $\frac{1}{2}$ Tommer. Ved at sammenholde Nr. 3 med Nr. 4 seer man, at Tilværten er størst, hvor Jordbunden har erhøldt den største Bearbejdning.

Nr. 5. Agern nedhakked samme Efteraar med Bredhakke paa en Plaine, uden at Jorden har erhøldt nogen anden Behandling. Højden 11 $\frac{1}{2}$ Fod og Omkredsen 7 $\frac{1}{2}$ Tommer. Gjennemhugningen kun foretaget 1 Gang. Naar man nu sammenligner denne Kultur med Nr. 1, seer man herligere, at man ikke kan være for omhyggelig med Behandlingen af den Jord, som skal tilkultiveres. En god Jordbundsbearbejdning er ligesaa nødvendig for Forstmanden som for Landmanden. Hvormange daarlige Kulturer seer man ikke staa i Stampe i 20 à 30 Aar, fordi man, i Haabet om at de nok skulle komme, unblader at foretage noget ved dem? Senere Omkostninger paa Arealer,

paa hvilke man ønsker at afhjælpe tidligere Fejl, løbe ofte op til det 10-dobbelte Beløb, som den første gode Behandling af Jorden vilde have kostet. Dette er imidlertid det mindste; thi det største Tab er Tilvæxttabet.

Nr. 6. Eg plantet paa en aaben Plads, hvor den gamle Bevøring var afbrevet. Planterne ere tagne paa Nr. 1 og ere stubslaaede i 10 Aars Alderen. Efter Stubslaaning blev Planterne staaende paa Pladsen i 2 Aar, og de ere altsaa udplantede, da de vare 12 Aar gamle. Højden er 29 Fod og Omkredsen 17 Tommer. Gjennemhugningen er foretaget 5 Gange, og Marken benyttet 4 Gange.

Stubslaaning gaaer for sig paa følgende Maade: En Arbejder gaaer ind i Besaaning og udsøger de smukkeste Planter, af hvilke han afpunder Sidegrenene, saa at Planterne kun beholde Topstubbene tilbage. Dag efter ham gaaer en Anden med en Jernstang, der er bred forneden som en Dre og saa skarp som mulig. I 15 Tommers Afstand fra den skarpe Ende er anbragt et Traad til at træde paa. Dette Instrument sætter Arbejderen i 4 Tommers Afstand fra Planten i en skraa Retning og trykker den ned imod Egens Pælerod. Bevæger Planten sig, er Stangen bleven rigtigt anbragt, og han har saa at sætte Foden paa Affatsen eller Traadet og give Instrumentet et saa stærkt Tryk med Foden, at Pæleroden derved bliver skilt fra Planten. Efter dette bliver Jorden trykket fast med Foden omkring Planten, som bliver staaende i 2 Aar paa sin Plads. Disse Planter faa saa gode Trævlerødder, som man kan ønske sig, og de slaa aldrig fejl, naar de blive plantede med Omhu. Sidegrenenes Afstøring foretages nærmest, fordi man ellers efter 2 Aars Forløb ikke kan kjende de stubslaaede Planter.

Nr. 7. Bøg, saaet i Kvadrater i 1850 paa en aaben Plaine og gennemhugget 4 Gange, maalte 32 Fod i Højden og 6 Tommer i Gjennemsnit.

Nr. 8. Bøg, der var fremkommet af Frø, som var nedhakketh med Bredhakte i Efteraaret 1853 under en gammel Ege- og Aonbøgebevøring, og hvor den gamle Bevøring blev afbrevet 10 Aar efter Høshugsten, maalte 16 Fod i Højde og 9 Tommer i Omkreds. Gjennemhugningen foretaget 1 Gang.

Nr. 9. Bøg. Aaarige Planter plantet 1852 med den lille Plantespade paa aaben Plaine. Højden 21 Fod og Diameteren 4 Tommer. Gjennemhugningen foretaget 1 Gang.

Nr. 10. Bøg. Aaarige Planter, som bleve plantede med den lille Spade i Foraaret 1865 under en gammel Ege- og Aonbøgebevøring, der blev afbrevet i Vinteren 1870—71.

Dyvæxten maalte i September 1871 fra 5 til 6 Fod i Højden og staaer særdeles frodig.

4. Ved Skovrider Bornebusch som Ordfører, fremlagde Udvalget til at forberede Oprettelsen af permanente Prøveflader det til Brug ved samme ubarbejdede Skema (se næste Side), der godkjendtes af Forsamlingen; desuden foresloges at vælge 3 Tillidsmænd til at kontrollere Undersøgelsen og Beskrivelsen af Prøvefladerne, hvilke tilsammen skulde være tilstede ved den første Undersøgelse; hertil valgtes det bestaaende Udvalg. Endelig foreslog Ordføreren for Foreningens Regning at anskaffe 1 Maalebaand, 1 Højdemaalet, 1 Kilometer og 1 presstærkt Tilvæxtbor, hvilket vedtoges, samt optoges og indordnedes de 6 indmeldte Prøveflader.

5) I Foreningen optoges 3 nye Medlemmer. 1 Medlem var udtraadt.

6) Bestyrelsen gjenvalgtes for de kommende 3 Aar.

Prøveflade Nr.

i

for i

Stov under

aartig Alder

Støddiffritt

Af Betydning til Gjemmemhugningernes Forelle har man formid beftemt den aartige Dmbrift.

Prøvefladen er affat Slav

Aarstal.										
		Bevorningens Alder.								
		☐ Prøvefladens Areal.								
		Stammetal paa hele Prøvefladen.								
		Højde.		Gjennemfritlige						
		Diameter og Stamme- Kredslade 4 Fod over Jorden.								
		Formtal.								
		Bedmasse.								
		paa Prøvefladen.		Totalmasse						
		pr. Td. Land.								
		Gavntra.		Sortimentsforhold						
		i Diam.								
		Kløvebrnd.								
		Alt fra 5"-7" i Diam. : Fagot.								
		Alt under 5" i Diam.: Kvas.								
		Stammetal paa hele Prøvefladen.								
		Højde.		Gjennemfritlige						
		Diameter og Stamme- Kredslade 4 Fod over Jorden.								
		Formtal.								
		Bedmasse.								
		☐ Kroneflade.								
		Forhold mell. d. Del af Stam., der bærer Grene, og h. Højden.								
		paa Prøvefladen.		Totalmasse						
		pr. Td. Land.								
		paa Prøvefladen.		Den totale Mæsse for Gjemmemhugningen						
		pr. Td. Land.								
		Gjemmemhugningsprocenten.								
		Periodiskt Tilvæxt.								

Guert Schema er trukt paa et flort Foliostat og futter med en Substif, fom vi af Mangel paa Plads i ovenfaaende fülle

Kopi maan gjenlgive paa dette Sted, nemlig:

Ordlig Bedytning. Maaenlig Forbundsforfænder, Selligenhed, Ferrain og Mffrauningsforhold. Guobere meddeles ber, faaobit muligt, Oplysning om de tidlige Gjemmemhugningens Forelle, og deres Stofsløbelle paa Litteratforholdene. Er Bedoy- ningen fremkommet ved Sultur, da tillige formlige Sultur-Dmfningens Forelle.